

Redovisning av arbetsmarknadsnämndens åtgärder utifrån tillsynsbeslut från Skolinspektionen, oktober 2011

Bakgrund

Skolinspektionen genomförde under perioden maj-augusti 2011 tillsyn av vuxenutbildningen i Stockholms stad för verksamheterna kommunal vuxenutbildning, svenskundervisning för invandrare samt särvox. Beslut efter tillsyn dnr 43-2010:5286 offentliggjordes 2011-10-17. Skolinspektionen begär i sitt beslut att Stockholms stad ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits eller planerats för att rätta till de brister som påtalats. Nedan följer arbetsmarknadsnämndens svar utifrån Skolinspektionens kritikområden. Redovisningen följer ordningen i Skolinspektionens beslut.

Kommunal vuxenutbildning

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Skolinspektionens bedömning

Andelen studerande som når målen för utbildningen är inte tillräckligt hög.

Stadens kommentar

Skolinspektionen finner i sin inspektion av kommunal vuxenutbildning i Stockholm att andelen studerande som når målen för utbildningen inte är tillräckligt hög. Det finns ett uppenbart samband mellan måluppfyllelsen och ett stort

antal av kritikpunkterna. Kritiken besvaras för respektive område på följande sidor.

Det finns dock anledning att särskilt kommentera matematikresultaten och avbrotten. Problemen med svaga matematikresultat har uppmärksammats av staden under en längre tid. För framgångsrika studier i matematik krävs att den studerande behärskar två språk; svenska och det matematiska språket med sina abstrakta begrepp. Solveig Eriksson, lärare anställd vid Åsö Vuxengymnasium har i två studier från 2009 och 2011 beskrivit denna problematik dels från ett lärarperspektiv dels ur de studerandes synvinkel.

En annan svårighet med matematik är att för många vuxenstuderande har lång tid passerat sedan de genomförde de grundläggande studierna, vilket gör det svårt att koppla de nya kunskaperna till de gamla. Det finns särskilt stora krav på lärarna inom matematiken att individanpassa studierna utifrån dessa förutsättningar.

När det gäller studerande som avbryter sina studier kan det ur individens perspektiv finnas olika skäl, såväl positiva som negativa. En vuxen person påverkas i högre grad av en rad faktorer utanför utbildningen som yrkes- och familjeliv, ekonomiska förhållanden etc.

Åtgärd

Solveig Erikssons rapporter kommer att spridas till stadens utbildningsanordnare för vidare diskussion/debatt mellan matematiklärare. Ett seminarium för matematiklärare hos samtliga utbildningsanordnare ska arrangeras av staden med syfte att få matematiklärare att skapa nätverk för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling.

Staden följer noggrant matematikresultaten och kommer i kommande kvalitetsarbete med utbildningsanordnarna att särskilt betona analys av matematikresultaten med förslag till åtgärder. Staden ska se över om det finns skillnader i resultat mellan kortare och längre matematikkurser. Syftet är att undersöka om tiden för att reflektera och bearbeta matematiken kräver studier under en längre period.

Ersättning för matematikundervisning har höjts i och med det nya avtalet från den 1 juli 2011 för att kunna ge anordnarna bättre möjligheter till individualisering av undervisningen.

Staden avser i samarbete med utbildningsförvaltningen att införa samma diagnostiska prov som på försök tillämpats på ett antal gymnasieskolor i staden under

året. Tanken är att resultaten från provet ska kunna ligga till grund för en bättre individanpassning av matematikundervisningen.

En kartläggning från våren 2011 har bl a visat att andel avbrott proportionellt sett är störst inom grundläggande vuxenutbildning. Staden kommer i samarbete med en utbildningsanordnare att genomföra en pilotstudie av orsaker till avbrott för att närmare se vilka bakomliggande faktorer som är möjliga att påverka. Undersökningen kommer först att genomföras i liten skala för att därefter utvärderas och tillämpas för fler utbildningsanordnare.

Uppföljning/tidsplan

Åtgärder vidtas under första halvåret 2012 och följs upp i det årliga kvalitetsarbetet i samband med verksamhetsberättelsen.

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Skolinspektionens bedömning

Vuxenutbildningens pedagogiska personal och personal från annan anordnare har inte utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Stadens kommentar

Staden har i avtal med samtliga utbildningsanordnare samma krav som finns i skollagen att samtliga lärare ska ha behörighet för den undervisning de bedriver. Härutöver finns krav på vuxenpedagogisk kompetens och erfarenhet. Lärarnas behörighet följs upp genom insamling av uppgifter för den pedagogiska personalen till SCB. Utöver denna information beställer staden uppgifter om pedagogisk högskoleexamen hos varje utbildningsanordnare från SCB som för denna statistik samarbetar med Högskoleverket.

Med den nya skollagen följer ytterligare krav för att säkerställa att lärare undervisar i rätt ämne och på rätt nivå.

Åtgärd

Staden avser att komplettera befintligt system för att säkra att lagen uppfylls.

Uppföljning/tidsplan

En gång om året följs detta upp genom SCB och Högskoleverket.

Lärarnas bedömning och utvärdering**Skolinspektionens bedömning**

Lärarna använder inte resultaten från nationella prov för att bedöma de studerandes kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Stadens kommentar

Staden skickar varje år i augusti/september till var och en av utbildningsanordnarna statistik angående bl a volym och betyg samt i förekommande fall överensstämmelsen mellan omdöme på nationella prov och kursbetyg både på total nivå och för varje enskild utbildningsanordnare.

Konsekvensen av en striktare tolkning av formerna för de nationella proven genomförande inom vuxenutbildningen framöver kommer att medföra en drastisk minskning av antalet genomförda nationella prov. Då vuxenutbildningen är kursutformad med olika kurslängder, olika kursstarter samt skilda undervisningsformer behöver hanteringen av proven anpassas utifrån vuxenutbildningens förutsättningar.

Åtgärd

Rektor följer upp utbildningsanordnares arbete med betygssättning löpande.

Staden kommer att tydligare ställa krav på att utbildningsanordnarna i sitt kvalitetsarbete redovisar och analyserar orsakerna till eventuell betygsglidning mellan kursbetyg och resultat på nationella prov.

Staden sammanställer och analyserar sedan utfallet av nationella prov i relation till betygssättningen.

Uppföljning/tidsplan

Åtgärder vidtas under första halvåret 2012 och följs upp i det årliga kvalitetsarbetet i samband med verksamhetsberättelsen.

Skolinspektionens bedömning

Lärarna utgår inte från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna vid bedömning och betygssättning.

Stadens kommentar

Kritiken avser felaktig hantering av bedömningssystemen hos Medlearn och Lernia. När det gäller Medlearn riktas kritik mot att betygssättningen görs utifrån kvantitativa kriterier samt att personliga egenskaper bedöms vid praktiken. Kritiken mot Lernia avser bedömning och utvärdering under praktiken och då dels att bedömningsunderlagen inte utgår från kunskapsutvecklingen hos den studerande dels att de inte heller alltid grundas på de nationella målen i kursplanerna.

Åtgärd

Staden kommer att kräva att Medlearn gör bedömningar av provresultat som utgår från kvalitativa kriterier som beskrivs i respektive kursplans mål. Vad gäller praktiken kommer staden att kräva ett bedömningsunderlag från Medlearn och Lernia med koppling till mål och betygskriterier. Detta dokument ska därefter användas av alla handledare och föreliggare som underlag i regelbundna träffar mellan lärare och handledare.

Uppföljning/tidsplan

Åtgärder vidtas under första halvåret 2012 och följs upp dels genom rektors tillsyn dels i det årliga kvalitetsarbetet i samband med verksamhetsberättelsen.

Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolinspektionens bedömning

Kommunen och rektorn för de externa anordnarna tar inte tillräckligt ansvar för att verksamheternas resultat utvärderas regelbundet och använder inte detta underlag för att nå de nationella målen.

Stadens kommentar

Staden arbetar efter ett kvalitetssystem som årligen följer upp verksamheten med tillsynsbesök, kvalitetsdialoger, avtalsuppföljning samt brukarundersökningar. I samband med varje anordnars arbete med kvalitetsredovisningen förser staden dessa med resultatsammanställningar avseende betyg, avbrott, volym samt ett dokument där det framgår överensstämmelsen mellan resultat från nationella prov och satta kursbetyg. Vid kvalitetsdialogerna behandlas uppnådda resultat och

analys utifrån respektive anordnares kvalitetsredovisning. Vid senast genomförda dialoger har staden uppmärksammat att vissa utbildningsanordnare inte varit fullt ut medvetna om sina egna resultat. Detta har staden med tydlighet påpekat för berörda anordnare.

Staden har uppmärksammat brister hos utbildningsanordnarna när det gäller att analysera sina egna resultat och har därför tidigare erbjudit riktade utbildningar för de som önskat detta. Det är nödvändigt att den analys som staden gör baseras på en kvalitativ bedömning hos utbildningsanordnare som möter den studerande i den dagliga verksamheten

Staden ställer höga krav på utbildningsansvariga hos alla anordnare när det gäller utbildning, erfarenhet och ledarskap. Den utbildningsansvarige har ansvar för personalens utbildning och kompetensutveckling.

Åtgärd

Staden ska i samverkan med utbildningsansvarig se till att verksamheten bedrivs enligt lagar, förordning och avtal. För detta krävs att tillsynsorganisationen förstärks och fokuseras i högre grad på resultat, analys och utveckling så att alla studerande får förutsättningar att nå de nationella målen. Staden måste här bygga en organisation där underlag, analys och tillsyn samspelar i ett effektivt och kvalitetssäkrat förbättringsarbete.

Ytterligare åtgärder handlar om att staden än tydligare jämfört med idag behöver ställa krav på att utbildningsanordnarna i sitt kvalitetsarbete redovisar och analyserar orsakerna till de studerandes kunskapsutveckling och resultat.

Uppföljning/tidsplan

Åtgärder vidtas under första halvåret 2012 och följs upp i det årliga kvalitetsarbetet i samband med verksamhetsberättelsen.

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Skolinspektionens bedömning

Undervisningen utgår inte alltid från och omfattar kursplanernas krav i samtliga ämnen.

Stadens kommentar

Kritiken avser en felaktig hantering av laborationer i naturvetenskapliga ämnen hos utbildningsanordnarna Miroi och NTI-skolan.

Åtgärd

Staden har i avtal från den 1 juli 2011 krävt att laborationer ska genomföras i lokaler anpassade för uppdraget.

Uppföljning/tidsplan

Ärendet är inte längre aktuellt utifrån de nya avtalen.

Skolinspektionens bedömning

Lärarna arbetar inte med att anpassa undervisningen efter de studerandes behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Stadens kommentar

Staden noterar att många medborgare får den undervisning de har behov av med stora valmöjligheter för den enskilde, vad gäller ämne, start och sluttid för kurser och undervisningsform m m. Många studerande efterfrågar komprimerade kurser för att snabbt nå den behörighet som efterfrågas medan andra inte har samma möjligheter utifrån sina studieförutsättningar.

Som Skolinspektionen har noterat finns det både bra och dåliga exempel på individanpassad undervisning hos utbildningsanordnarna. En bra insats gör NTI-skolan som utnyttjar sociala medier som Facebook för att öka möjligheterna till inflytande för de studerande. Info Komp utnyttjar individuella scheman utifrån de studerandes förutsättningar och åtaganden i ett vuxet liv.

Åtgärd

Staden avser att uppmana utbildningsanordnarna att tydliggöra vilka krav som ställs för att på ett framgångsrikt sätt klara studier med olika utbildningstakt och utbildningsformer.

Staden ska verka för att de goda exemplen angående individanpassad undervisning sprids i ett erfarenhetsutbyte mellan utbildningsanordnare, t ex genom dialogmöten, nätverksträffar m m.

Arbetet med information till utbildningsanordnarna om vikten av tydligare studie- och yrkesvägledning påbörjas på dialogmöte med utbildningsanordnarna i januari 2012.

Uppföljning/tidsplan

Åtgärder vidtas under första halvåret 2012 och följs upp dels genom rektors tillsyn dels i det årliga kvalitetsarbetet i samband med verksamhetsberättelsen.

Skolinspektionens bedömning

Rektorn och lärarna arbetar inte aktivt för att ge de studerande möjlighet till inflytande över utbildningens innehåll och former.

Stadens kommentar

Hos studerande som väljer ur det breda kursutbudet med flexibla undervisningsformer finns det stora variationer när det gäller viljan att påverka sin utbildning. Det gäller för utbildningsanordnare att väcka insikten om att ansvar och inflytande i studierna ger bättre resultat.

Åtgärd

Arbetet med information till utbildningsanordnarna om vikten av inflytande över sin egen studiesituation påbörjas i ett dialogmöte med utbildningsanordnarna.

Uppföljning/tidsplan

Åtgärder vidtas under första halvåret 2012 och följs upp dels genom rektors tillsyn dels i det årliga kvalitetsarbetet i samband med verksamhetsberättelsen.

Trygghet och studiero**Skolinspektionens bedömning**

Det målinriktade arbetet för att förebygga och förhindra kränkande behandling dokumenteras inte i en plan mot kränkande behandling.

Stadens kommentar

Skolinspektionen konstaterar flera felaktigheter när det gäller utbildningsanordnarnas planer mot kränkande behandling.

Åtgärd

Staden har skickat ut anvisningar till varje utbildningsanordnare med de senaste bestämmelserna för planer mot kränkande behandling. Staden har efterfrågat

uppdaterade planer till den 15 december 2011. Staden granskar insända planer och återkopplar vid behov.

Uppföljning/tidsplan

Åtgärder vidtas under 2011 samt under det första halvåret 2012 och följs upp i det årliga kvalitetsarbetet i samband med verksamhetsberättelsen.

Enskild elevs rätt

Undervisningstid och tillgång

Skolinspektionens bedömning

Individuella studieplaner upprättas inte för alla studerande i enlighet med förordningen.

Stadens kommentar

Staden har uppmärksammat att det finns en brist när det gäller de studerandes upplevelse av att ha en individuell studieplan. I det befintliga system där en förenklad studieplan upprättas i samband med ansökan framgår idag syfte och mål med studierna. Det krävs dock en utveckling av planen när det gäller hur tydligt verksamhetspoängen redovisas, d v s omfattningen av studierna. Beträffande samverkan sker detta för närvarande dels i samband med samtalet med stadens studievägledare dels i samband med antagning till varje enskild kurs.

Kommunikationen med den sökande sker via brev, telefonsamtal eller e-post.

Denna studieplan kan under förutsättning av den studerandes medgivande sedan revideras och utvecklas hos respektive utbildningsanordnare där den sökande är antagen.

Åtgärd

Staden ska utveckla den individuella studieplanen utifrån skollagens krav. Den kommer att integreras på ett tydligare sätt med ansökan. För att få till stånd en ordentlig samverkan kring den studerandes studieplanering mellan den enskilde studerande, stadens studievägledare samt utbildningsanordnarnas studievägledare ska staden erbjuda samtliga utbildningsanordnare att använda stadens utvecklade plan.

Oavsett om stadens modell för studieplan sedan används även under studierna eller utbildningsanordnarna använder sina egna utarbetade modeller är det viktigt att det är ett levande dokument som revideras i takt med att studierna fortsätter. Ett

möte mellan stadens och utbildningsanordnarnas studie- och yrkesvägledare där dessa frågor diskuteras ska arrangeras av staden.

Uppföljning/tidplan

Åtgärder vidtas under första halvåret 2012.

När den individuella studieplanen har utvecklats görs en uppföljning i samarbete med utbildningsanordnarna under andra halvåret 2012 över hur den fungerar hos utbildningsanordnarna och hur den uppfattas av den studerande.

Skolinspektionens bedömning

Studerande inom sfi tillåts inte att kombinera sina studier med studier inom komvux i enlighet med författningarnas krav.

Stadens kommentar

Bakgrunden till att inte studerande kunnat kombinera sina sfi-studier med studier inom Komvux har varit en bedömning grundat på erfarenheten att dessa studerande inte haft tillräckliga kunskaper för att framgångsrikt klara studierna. Denna bedömning måste dock göras individuellt utifrån den enskilda individens förutsättningar och tidigare skolbakgrund. Här krävs ett bra samarbete med sfi som bör kunna bedöma vilka studerande som har möjligheter att läsa på komvux parallellt.

Åtgärd

Texten i avtalet ändras och därmed även den praxis som tillämpas.

Uppföljning/tidsplan

Åtgärder vidtas snarast och följs upp genom statistik via antagningssystemet och rektors tillsyn under första halvåret 2012.

Skolinspektionens bedömning

Verksamheten erbjuder inte kurser i enlighet med förordningen.

Stadens kommentar

Kritiken avser två kurser på Åsö Vuxengymnasium.

Åtgärd

Kurserna har redan tagits bort från utbildningsutbudet och är inte längre sökbara.

Uppföljning/tidsplan

Ärendet är inte längre aktuellt.

Studie- och yrkesvägledning

Verksamheten erbjuder inte de studerande studie- och yrkesvägledning.

Stadens kommentar

Skolinspektionen kritiserar staden för bristande tillgänglighet när det gäller studie- och yrkesvägledning vid stadens enhet för antagning och vägledning. För administration och till stor del studie- och yrkesvägledning krävs en organisation som kan hantera närmare 45 000 ansökningar samt 20 000 besök per år. Idag ges vägledning via ”Drop in” och bokade besök samt via webb, telefon, mejl m m. Till dessa insatser finns sju och en halv heltidstjänster för studievägledning gentemot de studerande på enheten och två heltidstjänster för studerande med funktionsnedsättning.

Åtgärd

För att utöka tillgängligheten till studie- och yrkesvägledning behöver staden se över organisationen vad avser personella resurser, arbetsmetoder och informationskanaler. I detta ingår exempelvis att utreda förutsättningarna för nya kommunikationskanaler till målgruppen.

Staden avser dessutom att öka tillgängligheten till studie- och yrkesvägledning genom att uppmuntra de sökande att komma till vägledningen under lugnare perioder i god tid innan sista ansökningsdatum för utbildningen.

När de studerande antagits hos en utbildningsanordnare övergår ansvaret för studie- och yrkesvägledning till denna enligt avtal. Här behövs en större tydlighet gentemot både utbildningsanordnare och studerande om rollfördelningen när det gäller studie- och yrkesvägledning inför och under pågående studier i syfte att förbättra tillgängligheten. Ett möte mellan stadens och utbildningsanordnarnas studie- och yrkesvägledare där dessa frågor diskuteras ska arrangeras av staden.

Uppföljning/tidsplan

Mötet mellan stadens och utbildningsanordnarnas studie- och yrkesvägledare genomförs under första halvåret 2012.

Översynen av organisationen när det gäller personal, arbetsmetoder och informationskanaler ska vara klar under andra halvåret 2012.

Resultatet av att få till stånd en jämnare tillströmning av studerande under perioderna följs upp under andra halvåret 2012 genom tillgänglig statistik.

I dialog mellan stadens och utbildningsanordnarnas studie- och yrkesvägledare följs rollfördelningen upp när det gäller vägledning inför och under studier. Att detta fungerar följs upp av rektor vid tillsynsbesök under andra halvåret 2012.

Svenskundervisning för invandrare

Helhetsbedömning Skolinspektionens bedömning

Stockholms kommun behöver även intensifiera sitt arbete med att få de externa utbildningsanordnarna och utbildningen i egen regi inom sfi-verksamheten att utveckla och synliggöra sitt kvalitetsarbete.

Stadens kommentar

Staden har som mål att samtliga anordnare och staden som huvudman har ett systematiskt kvalitetsarbete där det ingår att kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Rektor vid SFI Stockholm har sedan hösten 2010 intensifierat antalet uppföljningsmöten med utbildningsansvariga och chefer hos anordnarna till sex träffar per år. Vid dessa uppföljningsmöten diskuteras kvaliteten och måluppfyllelsen hos anordnaren och arbetet med anordnarens arbetsplan följs upp. För att ytterligare stärka kvalitetsarbetet och ge anordnarna stöd i sin analys av verksamheten har SFI Stockholm också sedan hösten 2010 gett anordnarna individuell återkoppling på sina kvalitetsredovisningar, varefter anordnarna har fått möjlighet att omarbeta redovisningen innan de lämnat in en slutgiltig version.

Utöver kvalitetsarbetet med anordnarna har rektor också kvalitets- och resultatdialoger med förvaltningsdirektör enligt stadens kvalitetsmodell. De resultat och analyser som framkommer i kvalitetsarbetet ligger sedan till grund för delar av nämndens verksamhetsplan.

Staden har under 2011 sett att ett utvecklingsarbete avseende det systematiska kvalitetsarbetet hos anordnarna har skett, men staden instämmer i Skolinspektionen synpunkt att arbetet måste utvecklas ytterligare.

Åtgärd

Rektor för SFI Stockholm kommer att vid uppföljningsmöten i december 2011 presentera en arbetsgång för kvalitetsarbetet 2012 i form av ett kvalitetshjul¹ och i januari 2012 tillsammans med anordnarna ta fram kvalitetskriterier som förtydligar vad ett systematiskt kvalitetsarbete innehåller. I kvalitetshjulet specificeras för vilka kvalitetsområden anordnaren vid varje uppföljningsmöte under året ska presentera resultat och analys. Två av de individuella uppföljningsmötena (i

---

¹ Se bilaga *Kvalitetshjul SFI Stockholm*

januari och i augusti) ändras till att vara gemensamma för samtliga anordnare för att de på så sätt ska lära av varandra genom att tillsammans analysera måluppfyllelsen i staden. SFI Stockholm fortsätter också det påbörjade arbetet med individuell återkoppling på kvalitetsredovisningar.

Uppföljning

Rektor för SFI Stockholm ser till att uppföljningsmötena sker enligt planeringen i kvalitetshjulet. För att se om de planerade åtgärderna ger tillfredställande resultat avseende det systematiska kvalitetsarbetet gör rektor efter varje uppföljningsomgång en analys av hur processen och utvecklingsarbetet fortskrider. Resultat och analys redovisas i SFI Stockholms årliga kvalitetsrapport.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Skolinspektionens bedömning

Andelen studerande som når målen för utbildningen är inte tillräckligt hög.

Stadens kommentar

Staden instämmer i Skolinspektionens bedömning att andelen studerande som når målen för utbildningen inte är tillräckligt hög. Staden ser dock att en positiv utveckling har skett under de tre senaste åren. På studieväg 1 har andelen studerande som fått betyg ökat med 12 procentenheter under perioden 2008-2010. På studieväg 2 och 3 har en nedåtgående trend under 2009 vänts uppåt under 2010.

Staden har efter Skolinspektionens kvalitetsgranskning hösten 2009 (dnr 40-2009:1809) genomfört ett antal åtgärder med syfte att öka måluppfyllelsen. Även om resultaten fortfarande ligger under riksgenomsnittet bedömer staden att de insatser som gjorts genom t ex en förbättrad kartläggning och ett starkt fokus på individualisering av undervisningen har gynnat utvecklingen i rätt riktning.

I sitt beslut nämner Skolinspektionen att avbrottsfrekvensen i Stockholm är högre än för riket i genomsnitt. Staden vill framhålla att måluppfyllelse beror på flera faktorer, både på sådana som är direkt kopplade till utbildningen och sådana som ligger utanför. En viktig orsak till den lägre måluppfyllelsen bedömer staden beror på de många avbrotten. Resultaten är nämligen mycket goda för de studerande som slutför de olika kurserna – i snitt drygt 85 procent.

Avbrotten i Stockholm beror till en del på att arbetsmarknaden är god² och en stor andel av de studerande inom sfi i Stockholm är välutbildade, 40 procent har en utbildningsbakgrund på mer än 13 år³. Det gör att sfi-studerande får arbete under utbildningen och väljer att avbryta sin utbildning. Ytterligare en förklaring är att bostadssituationen i Stockholm leder till en stor rörlighet inom Stockholms län vilket innebär att studerande ofta flyttar mellan kommuner i länet och därmed avbryter sina studier i Stockholm.

En hel del har gjorts för att minska avbrotten; staden erbjuder flexibla lösningar som kvällskurser, lördagskurser, distanskurser och individuellt schema. Detta har också gett resultat, avbrotten har minskat på samtliga studievägar och kurser under de senaste tre åren 2008-2010.⁴

Åtgärd

Staden har både en långsiktig och en kortsiktig plan för att öka andelen studerande som når målen för utbildningen.

SFI Stockholm fortsätter sitt pågående arbete med fokusering på fördjupad kartläggning, individuell studieplan, individualisering, ansvar och inflytande och bedömning som initierades efter Skolinspektionens kvalitetsgranskningsrapport våren 2010.

Det krävs också bättre kunskaper om orsakerna till de många avbrotten för att veta vilka åtgärder som behöver vidtas på lite längre sikt, likaså om det finns andra orsaker till den lägre måluppfyllelsen. För att SFI Stockholm ska skaffa sig fördjupad kunskap om orsaker och se trender både vad gäller avbrott, studieresultat och måluppfyllelse kommer ett långsiktigt arbete med att ta fram underlag för statistiska analyser att genomföras. Planeringen är att bryta ner nationell och lokal statistik, följa upp och analysera denna för att försäkra sig om att orsakerna till avbrotten inte finns i verksamheten eller i den undervisning som ges och att betygssättningen är likvärdig samt för att få underlag för ytterligare utvecklingsinsatser.

Hösten 2011 har SFI Stockholm beställt en uppföljningsstudie av USK, Utrednings- och Statistikkontoret AB, där alla studerande som var inskrivna våren 2008 följs upp för att se hur många som idag har arbete, studerar, fått betyg mm. Rapporten ger förhoppningsvis fördjupad kunskap och ett bra underlag för vidare analys och åtgärder.

---

² Statistik *Arbetslösa och i program, andelar av befolkningen* redovisad på www.arbetsformedlingen.se

³ Statistik *Elever och kursdeltagare i svenskundervisning för invandrare* redovisad på www.skolverket.se

⁴ Statistik *Studieresultat för svenskundervisning för invandrare* redovisad på www.skolverket.se

I januari 2012 kommer arbetet med att minska avbrotten att inledas genom att öka informationen på hemsidan till de studerande om de olika flexibla lösningar SFI Stockholm erbjuder.

Uppföljning

Utbildningsanordnare följer upp sin enhets resultat och arbete med arbetsplanen och redovisar detta på uppföljningsmöten enligt kvalitetshjulet samt i den årliga kvalitetsredovisningen. Rektor följer kvartalsvis upp utbildningsanordnarens arbete med betygssättning. Likaså kommer avbrotten att följas upp kvartalsvis. SFI Stockholm sammanställer och analyserar lokal och nationell statistik som sedan redovisas i den årliga kvalitetsrapporten.

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Lärarnas bedömning och utvärdering

Skolinspektionens bedömning

Lärarna använder inte resultaten från nationella prov för att bedöma de studerandes kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Stadens kommentar

Staden ifrågasätter bedömningen att lärarna inte använder resultaten från nationella prov för att bedöma de studerandes kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning. Samtliga studerande gör prov efter avslutad kurs och lärarna redovisar dokumentation att studerande som inte klarat provet har uppnått de färdigheter de misslyckats med på provet. Enligt 16 § förordningen om svenskundervisning för invandrare⁵ ska läraren vid betygssättningen utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanen. Att det finns en diskrepans mellan antalet godkända prov och antalet godkända betyg betyder inte automatiskt att lärarna inte använder resultaten från nationella prov som stöd för sin betygssättning.

Skolverkets nationella statistik för nationella prov för 2010 visar att Stockholms resultat för andelen som fått godkänt resultat på nationella slutprov för kurs C och D är högre än genomsnittet i riket, medan det ligger under snittet för kurs B. En

---

⁵ SFS 1994:895 Förordning om svenskundervisning för invandrare

jämförelse med statistiken för godkända på kurs D under 2010 visar att diskrepansen mellan satta betyg och provresultat i Stockholm är lägre jämfört med riksgenomsnittet, 35 procentenheter i riket och 14 procentenheter i Stockholm. Staden tolkar det som att lärare i Stockholm använder provresultatet i större utsträckning vid betygsättning än snittet i övriga landet.

Under 2010 och 2011 har SFI Stockholm bedrivit ett utvecklingsarbete inom bedömning med bland annat seminarier och föreläsningar. SFI Stockholms egen resultatsammanställning för åren 2008-2011 (t.o.m september månad) visar att diskrepansen mellan satta betyg och provresultat har minskat på samtliga kurser, utom 1B och 3C där den är identisk med året innan.

Tabell 1 Tabellen visar diskrepansen i procentenheter mellan provresultat och betyg för respektive kurs åren 2008-2011 (t.o.m. september månad) i Stockholms stad. För kursen 3D har nationella prov använts för hela perioden och för kurserna 1B och 2C har nationella prov använts från och med hösten 2009. För övriga kurser och perioder har egenproducerade prov använts.

	2008	2009	2010	2011 (tom sep)
1A	6	4	3	0
1B	13	25	18	18
2B	10	6	4	3
2C	10	12	14	10
3C	5	4	3	3
3D	14	9	13	11

Åtgärd

SFI Stockholm fortsätter sitt pågående arbete kring betygsättning och bedömning. Bedömningarna som görs på skolorna kommer även fortsättningsvis att följas upp med krav på dokumentation och rektor kommer att delta vid betygskonferenser. Dessutom kommer minst ett bedömningsseminarium att anordnas varje år.

SFI Stockholm kommer att fortsätta ställa krav på att utbildningsanordnarna i sitt kvalitetsarbete redovisar och analyserar orsakerna till eventuell diskrepans mellan kursbetyg och resultat på nationella prov.

Uppföljning

Utbildningsanordnare följer upp sin enhets resultat som redovisas på uppföljningsmöten enligt kvalitetshjulet samt i enheternas årliga kvalitetsredovisningar. SFI Stockholm sammanställer och analyserar kvartalsvis statistik som sedan årligen redovisas i kvalitetsrapporten. Bedömningarna som görs på skolorna och dokumentationen kring nationella prov följs upp av rektor. Det som framkommer vid

dessa uppföljningar kommuniceras med utbildningsanordnarna i samband med uppföljningsmöten och vid skolbesök.

Skolans lärandemiljö

Trygghet och studiero

Skolinspektionens bedömning

Det målinriktade arbetet för att förebygga och förhindra kränkande behandling dokumenteras inte i en plan mot kränkande behandling.

Stadens kommentar

Skolinspektionens kritik att staden inte uppmärksammat brister när det gäller anordnarnas planer mot kränkande behandling är berättigad.

Åtgärd

SFI Stockholm har i november 2011 fått in samtliga anordnares upprättade likabehandlingsplaner och planer mot kränkande behandling. En granskning av planerna kommer att genomföras för att analysera om eventuella brister finns vad gäller planernas utformning, innehåll och framtagande. Granskningen kommer att vara klar 31 januari 2012.

SFI Stockholm kommer sedan att bjuda in till ett seminarium med utbildningsanordnarna. Syftet är att visa på goda exempel från verksamheten, lyfta upp de eventuella åtgärder som behövs göras och informera om vad staden och i förlängningen lagstiftningen kräver på området.

Uppföljning

SFI Stockholm har i kvalitetshjulet lagt in ett uppföljningsmöte som specifikt fokuserar på planerna och läroplanens område normer och värden för att följa upp och kunna ge anordnarna stöd. Seminariet genomförs under våren 2012.

Särvux

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Skolinspektionens bedömning

Verksamhetens pedagogiska personal och personal från annan anordnare har inte utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Åtgärd

En kartläggning av lärarnas behörighet ska vara klar ht 2011.

Efter kartläggningen görs en tjänstefördelning med en översyn av eventuella kompetensinsatser som behövs på enheten.

För berörda lärare görs en individuell kompetensutvecklingsplan kopplat till behörighet.

Vid nyrekrytering strävas efter att ny personal har den behörighet som krävs.

Uppföljning/tidsplan

Uppföljning görs årligen i samband med tjänstefördelning och rekrytering.

Skolans lärandemiljö

Trygghet och studiero

Skolinspektionens bedömning

Det målinriktade arbetet för att förebygga och förhindra kränkande behandling dokumenteras inte i en plan mot kränkande behandling.

Åtgärd

Varje arbetslag tar fram en plan tillsammans med studerande för respektive målgrupp där det dokumenteras vilka åtgärder som genomförts tidigare samt vilka åtgärder som ska arbetas med under pågående år.

Uppföljning/tidsplan

Arbetet genomförs vid höststart varje år i arbetslag och studerandegrupper.
Återkoppling av detta arbete sker i ledningsgrupp och i förvaltningens fackliga samverkansgrupp.